

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Dandserinden

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Dandserinden", i Paludan-Müller, Fr.: *Dandserinden*, udg. af Berit Ziegler, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 153. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm04-shoot-idm140348531487456/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Dandserinden

- Byron (1788-1824). Engelsk digter, hvis person og værker er europæisk berømte. Bedst kendt er *Don Juan* fra 1819-24 (da. 1882-1902; note 333), som *Dandserinden* minder om. *Manfred*: dramatisk digt fra 1827 (da. 1820). *Cain*: tragedie fra 1821-22. *Cesar*: poetisk fortælling fra 1814 (da. 1855). – *Schiller*: Johann Christoph Friedrich von Schiller (1759-1805). Tysk digter, der sammen med Goethe fik stor indflydelse på romantikken. Kendt bl.a. for det politisk engagerede sørgespil *Røverne* fra 1781 (da. 1801) og den berømte afhandling *Om naïv og sentimental Digtning* fra 1795-96 (da. 1952). – *Oehlenschläger's rige Ungdomsværker*: Adam Gottlob Oehlenschläger (1779-1850), hvis ungdomsværker fra *Digte 1803* til *Helge* (1814) betragtes som epokegørende, mens mandoms-aldersdomsdigtningen kritiseres.
- 193 *Physic*: naturvidenskabsmand. – *Swift*: Jonathan Swift (1667-1745). Engelsk satiriker og præst, hvis *A Tale of a Tub* fra 1704, hvori han spotter forskellige kirkelige retninger, bragte ham i unåde og spolerede hans gejstlige karriere. Swifts verdensberømmelse hviler især på hans fantastiske roman *Gullivers Rejse* fra 1726 (da. 1768). – *Herofers*: gr., helt halvgud.
- 194 *halvsjette Alen*: godt 3,45 meter. Halvsjette: tallet $5\frac{1}{2}$. Alen: 0,6277 meter.
- 195 *Luna(s)*: i romersk mytologi gudinde for månen.
- 196 *Glut*: voksen, ung kvinde. – *derpaa kommer Humlen*: det hvorpå det kommer an, det afgørende. Det var humlen, der satte smag til ølet.
- 202 *eng*: besværlig.
- 203 *Eau de vie* [..] *Salt og Peberrod*: brændevin. Når personer var besvinede eller skændede, mente man at kunne vække dem ved at dyppe eau de vie i øjet samt lægge salt eller peberrod på huden, hvorved der frembringes en heftig brænden.
- 209 *Saunde*: brøddøj brugt som hævemiddel. Her brugt som lægemiddel, dels til at lægge under fødderne mod feber, hovedpine eller tandpine, dels brugt som plaster for at stoppe blod eller lukke sår. – *dygtige*: stærke. – *Scientia*: lat., videnskab. – *Potentia*: lat., tålmodighed.
- 210 *Gummolie*: hm til at holde surdejsplattet fast med. – *Basilicumolie*: basilikum blev anvendt som modgift mod alle arter af forgiftning, da det er desinficerende og smertestillende. – *Practus*: gr., professionel; en, der udøver en videnskab, eller en øvet, erfaren mand.
- 213 *(Sengers) Brat*: pude.
- 219 *Tvedrag*: uenighed, skænderi.
- 220 *foryttestr*: glemme.
- 223 *Kammerherrens Nigle*: betegnelse for en kongen nærtstående hoffunktionær, der bar uniform med en guldnagle på høje kjoleskød.
- 224 *Kongebrev*: vielsebrev. Kongens bevilling til at indgå ægteskab uden forudgående kirkelig lysning eller til at holde bryllup hjemme.
- 226 *treåve Tusind*: mange penge i 1800-tallet. Til sammenligning tjente en faglært håndværker omkring 250 rbd/år, mens kun få mennesker i